

REPUBLIC OF SLOVENIA
GOV.SI

Abogacía
Española
CONSEJO GENERAL

National Courts
Administration
Finland

IN COOPERATION WITH

FACULTY OF LAW,
ECONOMICS
AND FINANCE

Podmoduł 1:

Struktura i funkcje TSUE

Finansowane przez
Unię Europejską

A. TSUE - tło historyczne

- TSUE jest najwyższym organem sądowym w porządku prawnym Unii Europejskiej.
- Początki TSUE sięgają Traktatu Paryskiego z 1952 r., który ustanowił Trybunał Sprawiedliwości Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali.
- W 1957 r. Trybunał stał się sądem Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej oraz Euratomu, zmieniając nazwę na Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.
- W 1989 r. utworzono Sąd Pierwszej Instancji.
- Dopiero w 2009 r., wraz z Traktatem lizbońskim, Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich został przemianowany na Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- Na mocy Traktatu z Lizbony również Sąd Pierwszej Instancji zmienił nazwę na Sąd TSUE.

B. Struktura TSUE

- W skład Trybunału Sprawiedliwości UE wchodzi dwa sądy:
 - Trybunał Sprawiedliwości („TS”)
 - Sąd

I. Trybunał Sprawiedliwości

- W Trybunale Sprawiedliwości zasiada 27 sędziów — po jednym z każdego państwa członkowskiego.
- Sędziowie są wybierani „spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mających kwalifikacje wymagane w ich państwach do zajmowania najwyższych stanowisk sądowych lub są prawnikami o uznanej kompetencji”.
- Państwa członkowskie są odpowiedzialne za wybór kandydatów na stanowisko sędziego Trybunału Sprawiedliwości. Po dokonaniu wyboru przez państwo członkowskie, kandydat jest oceniany przez specjalny komitet, który wydaje niewiążącą opinię czy kandydaci są odpowiedni do pełnienia funkcji sędziego TS. Powołanie sędziego następuje za wspólnym porozumieniem rządów państw członkowskich, zgodnie z art. 253 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).
- Trybunał Sprawiedliwości może orzekać w pełnym składzie liczącym 27 sędziów, w Wielkiej Izbie złożonej z 15 sędziów lub w izbach złożonych z trzech albo pięciu sędziów.
- Oprócz sędziów, w Trybunale Sprawiedliwości zasiadają również rzecznicy generalni.
- Nie ustalono stałej liczby rzeczników generalnych — obecnie jest ich 11.
- Rzecznicy generalni są odpowiedzialni za sporządzanie opinii w powierzonych im sprawach; opinie te poprzedzają wydanie wyroku przez Trybunał.

II. Sąd

- Sąd jest dawnym Sądem Pierwszej Instancji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- W Sądzie jest dwa razy więcej sędziów niż w Trybunale Sprawiedliwości: po dwóch z każdego państwa członkowskiego, łącznie 54 sędziów.
- Sędziowie Sądu są wybierani spośród „osób o niekwestionowanej niezależności i mogących zajmować wysokie stanowiska sądowe”.
- Procedura powoływania sędziów Sądu jest identyczna jak w przypadku Trybunału Sprawiedliwości: państwa członkowskie wybierają kandydata; kandydat jest oceniany przez specjalny komitet na poziomie UE, a mianowanie następuje za wspólnym porozumieniem rządów państw członkowskich (art. 254 TFUE).
- Sąd orzeka w izbach złożonych z trzech lub pięciu sędziów. Sąd może obradować w pełnym składzie, w Wielkiej Izbie lub być złożony z jednego sędziego.
- Sędziowie Sądu mogą również pełnić funkcję rzeczników generalnych.

C. Procedura odesłania prejudycjalnego do TSUE

- Trybunał Sprawiedliwości rozpoznaje różne rodzaje skarg i postępowań (np. skarga o stwierdzenie uchybienia, skarga o stwierdzenie nieważności ...).
- Najistotniejszym z postępowań przed Trybunałem Sprawiedliwości jest procedura odesłania prejudycjalnego.
- Podstawą prawną odesłania prejudycjalnego jest art. 267 TFUE.
- W ujęciu ogólnym procedura odesłania prejudycjalnego ustanawia „dialog” między sądami krajowymi a TSUE, w ramach którego sądy krajowe mogą kierować do Trybunału pytania dotyczące wykładni lub ważności prawa Unii.
- Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej powierzono wyłączne uprawnienie do dokonywania wykładni prawa Unii Europejskiej. Z tego względu sądy krajowe, „których orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego”, są zobowiązane dokonać odesłania prejudycjalnego do TSUE.
- Mechanizm ten zapobiega rozbieżnym wykładniom prawa Unii przez sądy krajowe, które prowadziłyby do fragmentarycznego stosowania prawa UE.
- W konsekwencji odesłanie prejudycjalne służy zapewnieniu spójnego i jednolitego stosowania porządku prawnego UE we wszystkich państwach członkowskich.

C. Procedura odesłania prejudycjalnego do TSUE

- Procedura odesłania prejudycjalnego ma znaczenie nie tylko w wymiarze jakościowym, lecz także ilościowym.
- Dane statystyczne dotyczące działalności Trybunału Sprawiedliwości odzwierciedlają wagę tej procedury w ujęciu ilościowym – w 2023 r. stanowiła ona 63,1% wszystkich spraw rozpatrywanych przez Trybunał.

Roczny raport 2023
Dane statystyczne
dotyczące
działalności
orzeczniczej
Trybunału
Sprawiedliwości

C. Procedura odesłania prejudycjalnego do TSUE

- Do października 2024 r. wyłącznie Trybunał Sprawiedliwości był właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym.
- Od 1 października 2024 r. Sąd jest również właściwy do rozpoznawania odesłań prejudycjalnych w następujących dziedzinach (art. 50b Statutu TSUE):
 - wspólny system podatku od wartości dodanej;
 - podatek akcyzowy;
 - kodeks celny;
 - klasyfikacja taryfowa towarów w Nomenklaturze scalonej;
 - odszkodowanie i pomoc dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład lub opóźnienia lub odwołania usług transportowych;
 - system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

REPUBLIC OF SLOVENIA
GOV.SI

Abogacia
Española
CONSEJO GENERAL

National Courts
Administration
Finland

IN COOPERATION WITH

□ FACULTY OF LAW,
ECONOMICS
AND FINANCE

Treść niniejszej publikacji odzwierciedla poglądy autora i stanowi jego/jej wyłączną odpowiedzialność. Komisja Europejska nie ponosi żadnej odpowiedzialności za wykorzystanie zawartych w niej informacji.

Finansowane przez
Unię Europejską